

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ ประเทศอินเดีย ตอนที่ ๔ [จบ]
ตุลาคม ๒๕๕๔

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ ประเทศอินเดีย ตอนที่ ๔ [จบ] ตุลาคม ๒๕๕๔

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

www.dhammadhome.com

การนำเสนอภาพ และข้อความการสนทนาธรรม ในการเดินทางไปมัสการ
สังเวชนียสถาน ที่ประเทศอินเดีย ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ ของคณะท่าน
อาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ จะจบลงในตอนนี้ ที่พุทธคยา ครับ

หลังการสนทนาธรรมทั้งภาคภาษาไทย และ ภาคภาษาอังกฤษ ที่โรงแรมคล้าค
เมืองพาราณสีในตอนเช้าแล้ว หลังรับประทานอาหาร ได้เดินทางโดยรถบัสสู่พุทธคยา

ถึงโรงแรมที่พุทธคยาในเวลาค่ำ คณะของข้าพเจ้าและท่านอาจารย์พักอยู่ที่พุทธคยา
เป็นเวลาสามคืนสี่วัน วันรุ่งขึ้นได้เดินทางไปยังกรุงราชคฤห์ เขาคิชฌกูฏ วัดเวฬุวัน และ
นาถันทา สำหรับผู้ที่ไม่ไป ก็อยู่ร่วมการสนทนาธรรมที่โรงแรมในช่วงเช้า และไป
นมัสการและสนทนาธรรม ที่ลานพระมหาเจดีย์พุทธคยาในช่วงเย็น

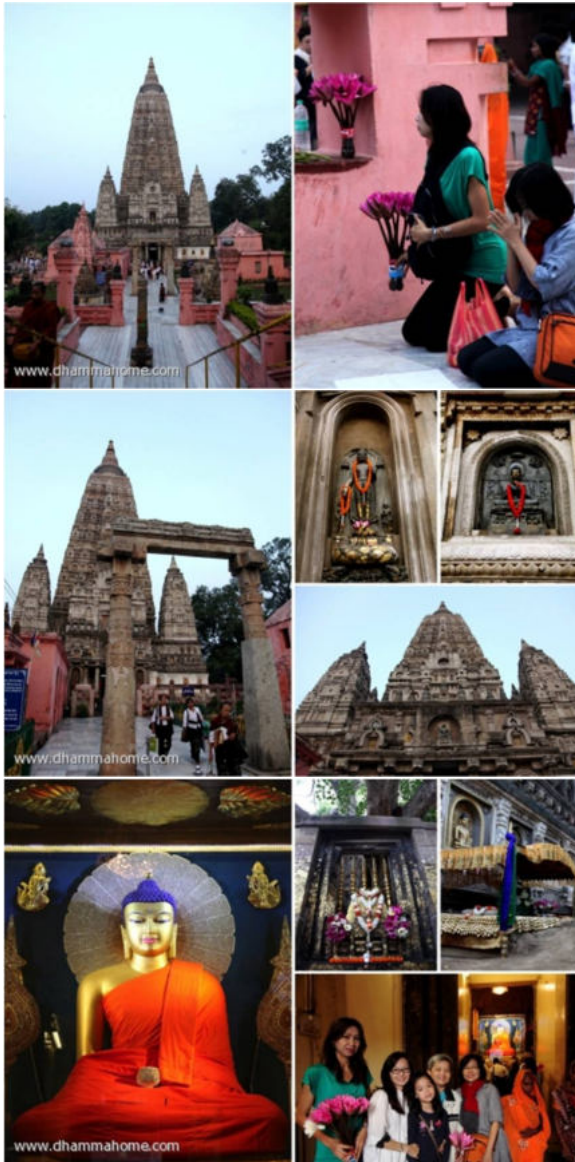

คณะของข้าพเจ้าเดินทางกลับจากนาลันทา มาถึงพุทธคยาในเวลาพลบค่ำแล้ว
เมื่อตามหาคณะของท่านอาจารย์จนพบ แต่ก็เป็นเวลาที่จะเพิ่งจบการสนทนาธรรมพอดีจึง
ได้แต่เพียงกราบนมัสการต้นพระศรีมหาโพธิ์ และพระมหาเจดีย์ถ่ายภาพที่ระลึกร่วมกัน
แล้วเดินทางกลับไปพักผ่อนที่โรงแรมด้วยความสุขใจ เป็นความสุขใจที่ยากบรรยายของ
ผู้ที่ได้พำนักพักอยู่ในดินแดนพุทธภูมิ อันอบอวลไปด้วยกลิ่นอายของความศรัทธาแห่งนี้
ในยามกลางคืน ที่เงียบสงบ มีดมิด ไปทั่วบริเวณโดยรอบ

ในวันที่สามที่พุทธคยา เราเดินทางมากกราบสักการะต้นพระศรีมหาโพธิ์ และพระมหาเจดีย์แต่เช้าตรู่ด้วยความสดชื่นเป็นพิเศษ เมื่อมาถึงได้พบกับพี่แฉ้ว ฟองจันทร์ นันทาและคุณไฉวัน สามีของพี่แฉ้ว คุณหนอง เสาวณี นามวิชัย และ คุณเต๋ย ผนเดิม ยี่สมบุญ กำลังบรรจงจัดดอกไม้บูชาต้นพระศรีมหาโพธิ์ สถานที่สำคัญ โดยรอบ และที่สำคัญที่สุด คือ บริเวณโพธิบัลลังก์ใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์ ซึ่งเป็นที่ประทับของพระโพธิสัตว์เป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่จะทรงตรัสรู้ เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ณ สถานที่นี้เป็นการสิ้นสุดของการบำเพ็ญบารมีอันยาวนานถึงสี่แสนปีแสนกับปีของพระองค์เพื่อที่จะได้ทรงตรัสรู้ถึงความจริงของสิ่งที่มีจริง

และทรงแสดงความจริงที่ทรงตรัสรู้นั้น เพื่อให้คนอื่นได้รู้ตามด้วย เป็นพระมหากรุณาคุณอันใหญ่ยิ่งต่อสรรพสัตว์ทั้งมวล

เมื่อได้เห็นทุกท่านที่กำลังจัดดอกไม้เป็นพุทธบูชาด้วยความประณีตบรรจง เป็นดอกไม้ที่ท่านได้ร่วมกันจัดเตรียมมาจากกรุงเทพฯ รวมทั้งดอกไม้สดที่สวยงาม ก็ให้ระลึกถึงกุศลศรัทธา กุศลเจตนา และความเพียรในกุศลธรรมอันงามทั้งหลายที่เกิดขึ้นเป็นไปของบุคคล ก่อให้เกิดความปีติโสมนัสยิ่งแก่ผู้พบเห็นเช่นข้าพเจ้า แม้ขณะที่กล่าวอยู่นี้ ใจก็ยังนึกกราบอนุโมทนาท่านอยู่เช่นนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย กิถัพยคือศรัทธาเป็นไฉน
 ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อริยสาวกในธรรมวินัยนี้ เป็นผู้มิศรัทธา คือ
 เชื่อพระปัญญาตรัสรู้ของพระตถาคตว่า แม้เพราะเหตุนี้ ๆ
 พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น เป็นพระอรหันตตรัสรู้เองโดยชอบ
 เป็นผู้ตื่นแล้ว เป็นผู้จำแนกธรรม นี้เรียกว่า ทฬัพยคือศรัทธา.

เมื่อเสร็จจากการกราบ
สักการะต้นพระศรีมหาโพธิ์ และ
พระมหาเจดีย์แล้วก็ได้เดินทาง
ไปยังสถานที่สำคัญต่างๆ ใกล้
เคียง เช่น ถ้ำดงคสิริ สถานที่ที่
นางสุชาดาถวายข้าวมธุปายาส
บ้านของนางสุชาดา เป็นต้น
และในตอนเย็น ทุกท่านก็พร้อม
ใจกันเดินทางกลับไปยังลาน
ด้านข้างพระมหาเจดีย์และต้น
พระศรีมหาโพธิ์เพื่อสนทนา
ธรรม

เป็นครั้งหนึ่งของการสนทนา
ธรรม และเวียนประทักษิณที่มีภาพ
และบรรยากาศอันอบอุ่นไปด้วย
พระธรรม เป็น ณ กาลครั้งหนึ่งที่
แสนประทับใจของทุกๆ ท่าน ที่ได้มี
โอกาสมาราบสักการะสังเวชนีย
สถานอันสำคัญยิ่งในครั้งนี้ พร้อม
ทั้งโอกาสอันพิเศษในการสังสม
ความเข้าใจพระธรรม ด้วยความ
เมตตาอย่างยิ่งของ ท่านอาจารย์
สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ข้าพเจ้าขอ
อนุญาตนำความบางตอนที่ท่าน
อาจารย์ได้สนทนาไว้ในวันนั้นมา
เสนอให้ทุกท่านได้อ่าน และ
พิจารณาร่วมกันดังนี้ครับ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ

อ.กุลวิไล :

เพราะฉะนั้น พระพุทธศาสนา ก็คือ คำสอน นั่นเอง สอนอะไร? คือ สอนให้เป็นผู้ที่มีปัญญา รู้แจ้ง ในอริยสัจจธรรม ธรรมะที่ทำให้เป็นอริยะ ก็คือ ผู้ประเสริฐนั่นเอง สามารถจะดับกิเลส ถึงความเป็นพระอรหันต์ หมดทุกข์ ไม่ต้องวนเวียนไปในวัฏฏะ ซึ่งก็มีคำถามต่อมานะคะ จะกราบเรียนท่านอาจารย์ ว่าแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา คืออะไรคะ?

ท่านอาจารย์ :

แก่นแท้ของพระพุทธศาสนา คือ การรู้ความจริง ที่กำลังปรากฏในขณะนี้ว่า เป็นสิ่งที่มีจริง เป็นธรรมะ ซึ่งมีปัจจัยเกิดขึ้น แล้วก็ดับไป แล้วก็ไม่กลับมาอีกเลย

อ.กุลวิไล :

เพราะฉะนั้น ธรรมะ ที่มีปัจจัยปรุงแต่งให้เกิดขึ้น ก็ไม่พ้นขณะนี้เอง เพราะว่าขณะนี้ยังมีสภาพธรรมะ ที่เป็นสังขารธรรม เป็นธรรมะ ที่เกิดเพราะปัจจัยปรุงแต่ง ดังนั้น ถ้าเราไม่อบรมปัญญา ที่จะเห็นถูกในธรรมะ ที่ปรากฏในขณะนี้ ก็ยังเป็นผู้ที่มีปัจจัย ทำให้เกิดขึ้นค่ะ

www.dhammadhome.com

ท่านอาจารย์ :

ถ้ากล่าวว่า แก่นแท้ ของพระพุทธศาสนา คือทำให้เห็นถูก
เข้าใจถูก ในสภาพธรรมะที่กำลังปรากฏณะคะ ซึ่งมี
ปัจจัยเกิดขึ้น แล้วก็ดับไป ตรงกับอริยสัจจะที่ ๑ หรือ
เปล่าคะ? ทุกขอริยสัจจะ เพราะฉะนั้น เรายังไม่ต้อง
กล่าวถึง ชื่อของ อริยสัจจะ แต่สัจจะเป็นความจริง ผู้ใดที่
รู้ความจริงนี้ จนกระทั่งสามารถที่จะดับความไม่รู้ และ
ความติดข้อง ความสงสัย ในสภาพธรรมะที่กำลังปรากฏ
ได้ ไม่เกิดอีกเลยนะคะ ผู้นั้นก็เป็น พระอริยบุคคล

...เพราะฉะนั้น สิ่งที่เรากำลังฟัง ในขณะนี้ ก็เป็นทุกขอริยสัจจะ สำหรับผู้ที่รู้ความจริง ไม่ใช่เพียงแค่กล่าวว่า ขณะนี้สภาพธรรมะ ปรากฏ เพราะมีปัจจัยเกิดขึ้นแล้วก็ดับไป แล้วก็ไม่กลับมาอีก เป็นธรรมดาмаกณะคะ แต่ตราบใด ที่ยังไม่ประจักษ์ความจริงนี้ ก็ยังไม่ใช่อริยสัจจะ แต่เป็นสัจจธรรม แน่ นอน...

www.dhammadownload.com

www.dhammadownload.com

www.dhammadownload.com

www.dhammadownload.com

www.dhammadownload.com

...เพราะฉะนั้น ที่จะรู้ความจริงนี้ได้ นะคะ ต้องเป็นการเข้าใจขึ้น เข้าใจขึ้น อบรมความเห็นถูกในสิ่งที่มีจริง เดียวนี้เองคะ ทุกขณะ เป็นความจริง ที่กำลังเป็นความจริง ในขณะนี้ที่เกิดขึ้น แล้วก็ดับ ไป เพราะฉะนั้น ทุกขอริยสัจจะ ไม่สามารถที่จะปรากฏให้รู้ได้ ถ้าไม่ใช่ "ปัญญา" ที่ "ฟังแล้วเข้าใจ" และรู้ว่า ความจริง ในขณะนี้ เป็นอย่างนี้

...มีสิ่งที่เกิดขึ้น ปราภฏ แล้วก็ดับไป ถ้าสามารถรู้ความจริง ก็จะละลาย ความติดข้อง ซึ่งเป็น อริยสัจจะที่ ๒ คือ ทุกขสมุทัย อริยสัจจะ อะไรทำให้สภาพธรรมะเกิด ต้องมีเหตุ ไช้มัยคะ? เหตุนั้นก็คือ อวิชชา และโลภะ ไม่ใช่เป็นแต่เพียงว่า เกิดขึ้นมาได้เองลอยๆ นะคะ แต่แม้สภาพนี้เกิด แล้วรู้ว่า เป็นสิ่งที่มีจริง ก็ยังต้องเป็น "ปัญญา" ที่สามารถละความติดข้องด้วย ตราบใดที่รู้เพียงเล็กน้อย หรือว่า รู้เพียงทุกขอริยสัจจะแต่ว่า ยังไม่ได้ละ ความติดข้อง ก็ยังคงเป็นผู้ที่รู้แจ้งอริยสัจจธรรมไม่ได้...

...เพราะการรู้แจ้ง อริยสัจจธรรม ต้องครบทั้ง ๔ แต่ก็เริ่มได้นะคะ จาก การที่เป็นปัญญา ที่รู้ความจริง ที่ใช้คำว่า วิปัสสนาญาณ แต่ละขั้น จนกว่าจะถึง มรรคสัจจะ...

อ.กุลวิไล :

ดังนั้น สภาพธรรมะ ที่เป็นทุกข์
ก็ไม่พ้น "ขณะนี้" เอง แล้วก็สิ่ง
เหล่านั้นะคะ มีเหตุให้เกิดขึ้น
ก็คือ อวิชชา และ ตัณหา

ท่านอาจารย์ :

ถ้าถามว่า ขณะนี้ สิ่งที่ปรากฏ ดับหรือยัง? ไม่เห็น แต่รู้ว่าดับ นี่
คือปัญญาต่างกัน เพราะฉะนั้น เพียงขั้นฟัง เข้าใจว่า สิ่งที่ปรากฏ
ขณะนี้ เกิด แล้ว ดับ แน่นนอนก็เป็นความรู้ขั้นต้นนะคะ ซึ่งจะนำ
ไปสู่ ความรู้ที่มั่นคงขึ้น จนกระทั่งสามารถที่จะประจักษ์ การเกิด
ดับเมื่อไหร่ เมื่อนั้น จึงจะเป็น อริยสัจจะ ได้

อ.กุลวิไล :

ถ้าไม่ใช่ปัญญา ก็ไม่สามารถจะเห็นการเกิดและดับไปของธรรมะ
ได้ เพราะว่า นาม รูป เป็นของเท็จ ลวงว่าเป็นของเที่ยงนะคะ

- ท่านอาจารย์ : เพราะฉะนั้น ขณะนี้นะคะ สภาพธรรมะ ดับหรือเปล่า?
เกิดแล้วดับ หรือเปล่า?
- อ.กุลวิไล : ต้องดับ
- ท่านอาจารย์ : ดับ ก็ไม่รู้ ใช่มั้ยคะ? แต่ว่า ฟัง เข้าใจว่า ต้องเกิดแน่
เพราะปรากฏ แล้วก็ดับไปแล้วด้วย

อ.กุลวิไล :

ท่านอาจารย์คะ ผู้ถาม ถามต่อไป
ว่า ที่ว่าอาจหาญ ร่ำเรง ในธรรมะ
คืออะไรคะ?

ท่านอาจารย์ :

ขณะนี้ เป็นเรา หรือว่า เป็นธรรมะ?
มีท่านที่ตอบว่า เป็นธรรมะ แน่ใจ
หรือคะ? อาจหาญ ร่ำเรง ที่จะสละ
ความเป็นเรา ไหม? ถามถึง ความ
อาจหาญ ร่ำเรงนะคะ ก็คือ ปัญญา
ที่สามารถที่จะรู้ความจริงว่า ไม่มี
เรา มีแต่ธรรมะที่เกิดขึ้น และ ดับไป
ตั้งแต่เกิดจนตาย ทุกชาติ เป็น
ธรรมะทั้งหมด ไม่มีอะไรที่ไม่ใช่
ธรรมะ

ท่านผู้ถาม :

ขอประทานโทษครับ กราบเรียนท่านอาจารย์ที่เคารพ
อย่างยิ่งครับ กระผม พันเอกนเรศวร์ จิตรักษ์ จากจังหวัด
เชียงใหม่ครับ กราบเรียนถามที่ได้ฟังธรรมะในรตมา
นะครับ มีธรรมะอยู่ประการหนึ่งที่ได้พูดถึงธรรมะ ที่ทำให้
เนิ่นช้า สามประการคืออดทนหา มานะ และทวิฐ ๓ ประการ
นี้ทำให้เนิ่นช้าอย่างไร? โดยประการใดครับ?

ท่านอาจารย์ :

ขณะนี้ เป็นความเข้าใจธรรมะ หรือ เป็นความติดข้อง ใน
สิ่งที่ปรากฏ

ท่านผู้ถาม :

ติดข้อง ในสิ่งที่ปรากฏ

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ ก็ "เนิ่นช้า" ไปอีก ทุกขณะที่เกิดความติดข้องแล้วยังมี
ความเห็นผิด ว่าเป็นเรา แน่นอนนะคะ ธรรมะทุกอย่าง
"เห็น" ก็เป็นเรา "ได้ยิน" ก็เป็นเรา ขณะไหน ที่เป็นเรา ก็
"เนิ่นช้า" ไปอีก

และขณะไหน ที่มีความสำคัญตนนะคะ ขณะนั้น กุศล
ธรรมไม่เกิดเลย เพราะว่า บางคนเนี่ยค่ะ มีความสำคัญ
ตนที่ว่า ไม่ต้องศึกษาธรรมะก็ได้ สำคัญตนหรือเปล่าคะ?

ท่านผู้ถาม :

สำคัญตน ครับ

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ เพราะฉะนั้น ก็เป็นเครื่องเนิ่นช้า

- ท่านผู้ถาม : การศึกษาธรรมะที่จะให้รู้ปรากฏการณ์ สภาพธรรมะตามความเป็นจริงอาศัยการ "ฟัง" อย่างเดียว หรือ โดย "วิธีใด" ได้อีกบ้างครับ?
- ท่านอาจารย์ : ค่ะ ลองหาวิธีสิคะ? ว่าไม่ใช่ฟัง แล้วจะเข้าใจได้ไหม? จะ "เข้าใจเอง" ได้ไหม?
- ท่านผู้ถาม : ไม่ได้ครับ?
- ท่านอาจารย์ : ค่ะ แน่ใจแล้วใช่ไหมคะ? เพราะไม่ใช่เพียงเห็น แต่ต้องมีเสียงด้วย และ เพราะเหตุว่า เข้าใจความหมายจากเสียงนั้น จึงสามารถที่จะเข้าใจธรรมะได้ ก็ไม่พ้นจากการฟังจะโดยวิธีอ่าน หรือ โดยการฟัง หรือ แม้แต่การไตร่ตรอง ขณะที่ ไตร่ตรอง มี "คำ" ไหมคะ?
- ท่านผู้ถาม : มีครับ
- ท่านอาจารย์ : มีเสียงมั๊ยคะ? เหมือนฟังมั๊ยคะ?
- ท่านผู้ถาม : เหมือนครับ
- ท่านอาจารย์ : ค่ะ ก็คือ การทบทวน

ท่านผู้ถาม :

แต่ประเด็นอยู่ที่ว่า ทำอย่างไรจึงจะให้ผู้เรียน รู้สภาพ
ธรรมะที่ปรากฏ ตามความเป็นจริง ได้ฟัง ได้อ่าน จาก
กัลยาณมิตร ครับ

ท่านอาจารย์ :

ถ้าใครไม่สนใจ บอกให้ฟัง ฟังมัยคะ?

ท่านผู้ถาม :

ไม่ฟังครับ

ท่านอาจารย์ :

คะ เพราะอะไรคะ?

ท่านผู้ถาม :

อวิชชา ครับ

- ท่านอาจารย์ : ค่ะ สะสมมา จนกระทั่งไม่เห็นประโยชน์ว่า สิ่งที่มีค่าที่สุดในชีวิต คือ การได้ฟังความจริงเพราะ ไม่สามารถที่จะรู้ความจริง ด้วยตัวเองได้
- ท่านผู้ถาม: ครับผม ทำอย่างไรจึงจะ让您เหล่านั้น ได้หันกลับมาสู่ทางที่ถูกต้องครับ?
- ท่านอาจารย์ : ค่ะ ท่านเหล่านั้น หรือ ตัวเอง?
- ท่านผู้ถาม : ตัวเองด้วยครับ
- ท่านอาจารย์ : ค่ะ เพราะฉะนั้น ก็ไม่ต้องกังวลถึงท่านเหล่านั้นเลยคะ เพราะทำอะไรกับท่านเหล่านั้นไม่ได้
- ท่านผู้ถาม : เริ่มที่ตัวเองก่อนครับ
- ท่านอาจารย์ : กิเลสของใคร คนนั้นต้องละคะ เพราะฉะนั้น กิเลสของท่านเหล่านั้น เราจะไปละไม่ได้

อ.อรรณพ :

กราบเรียนท่านอาจารย์ครับ เมื่อวันสองวันนั้นะครับ ท่านอาจารย์ก็กล่าวถึง ข้อความใน ภัทเทกรัตตสูตร อยู่บ่อยครั้งนะครับ คือไม่คำนึงถึงสิ่งที่ล่วงมาแล้ว ไม่คำนึงถึงสิ่งที่ยังมาไม่ถึง ควรพิจารณาใส่ใจใน สิ่งที่กำลังมี กำลังปรากฏ

ท่านอาจารย์ :

แต่ถ้ามีความเข้าใจยิ่งขึ้นนะคะ ปัญญาที่รู้ความจริงต้อง
รู้สิ่งที่กำลังปรากฏ ไม่ใช่สิ่งที่ดับไปแล้ว หรือ สิ่งที่ยังมาไม่
ถึง เพราะฉะนั้น เป็นการเตือน ที่จะให้ มีความเข้าใจใน
สิ่งที่กำลังปรากฏ เดียวนี้ จึงทรงแสดงว่า ไม่คำนึงถึงสิ่งที่
ล่วงแล้ว และสิ่งที่ยังมาไม่ถึง...กำลังมีเสียง...กำลังฟัง
... คิดถึงสิ่งที่ล่วงแล้ว หรือว่า ยังมาไม่ถึง ก็ไม่สามารถที่
จะเข้าใจ ธรรมชาติ ที่กำลังฟังในขณะนี้ได้

อ.อรรณพ :

ท่านอาจารย์ครับ ภัทเทกรัตตสูตร ก็คือสูตรที่กล่าวถึง ผู้มี
ราตรีหนึ่งเจริญ หรือ ผู้มีแต่ละวันเจริญ เพราะฉะนั้น ชีวิต
ที่เป็นอยู่ ในแต่ละวัน วันหนึ่ง คืนหนึ่ง จะเจริญ ก็คือใน
ขณะที่รู้ สิ่งที่กำลังมี ในขณะนี้ ไม่ใช่สิ่งที่ล่วงไปแล้วหรือ
สิ่งที่ยังไม่มีมา อย่างไรก็ตามครับ?

- ท่านอาจารย์ :** เมื่อเป็นคำตรัส เป็นพระวาจา ของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งที่ควรเจริญ คืออะไร?
- อ.อรรณพ :** คือ ปัญญา ครับ
- ท่านอาจารย์ :** ค่ะ เพราะฉะนั้น ควรเจริญปัญญา แต่ไม่ใช่ว่าใครจะเจริญได้ ด้วยความเป็นตัวตน ก็ต้องอาศัย ปัญญา ที่เข้าใจ ทีละเล็ก ทีละน้อย เจริญขึ้นนั่นเอง
- อ.อรรณพ :** เพราะฉะนั้น ปัญญาที่เจริญขึ้น ไม่ใช่ว่ารู้สิ่งอื่น คิดถึงสิ่งที่ล่วงไปแล้ว หรือ สิ่งที่ยังมาไม่ถึง จึงเป็นการรู้ลักษณะของสิ่งที่กำลังมี กำลังปรากฏ ในขณะนี้

- ท่านอาจารย์ :** ต้องไม่ลืมนะคะ สิ่งที่ดีไปแล้ว ล่วงไปแล้ว ไม่กลับมาอีกเลย แล้วจะรู้ได้อย่างไร? และ สิ่งที่ยังมาไม่ถึง ก็ยังไม่มีปัจจัย ที่จะเกิดขึ้น ปรากฏ แล้วจะรู้ได้อย่างไร? ก็ต้องเฉพาะ สิ่งที่กำลังปรากฏนะคะ ที่อาจหาญ ว่าเรารู้ว่า พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ ความจริงของสิ่งที่กำลังปรากฏ ซึ่งคนอื่นไม่รู้ ยังไม่รู้ ถ้าไม่มีการฟังพระธรรม ต้องอบรม จนกว่าจะรู้ เหมือนอย่างที่เราองค์ ได้

ทรงประจักษ์แจ้งว่าสิ่งที่ดับไปแล้ว ทรงแสดงว่าไม่
กลับมาอีก ไม่สามารถที่จะรู้ความจริงได้ และ สิ่งที่ยังมา
ไม่ถึงก็ยังไม่เกิดขึ้น รู้ไม่ได้แน่ ต้องสิ่งที่กำลังปรากฏ
เดี๋ยวนี้ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น

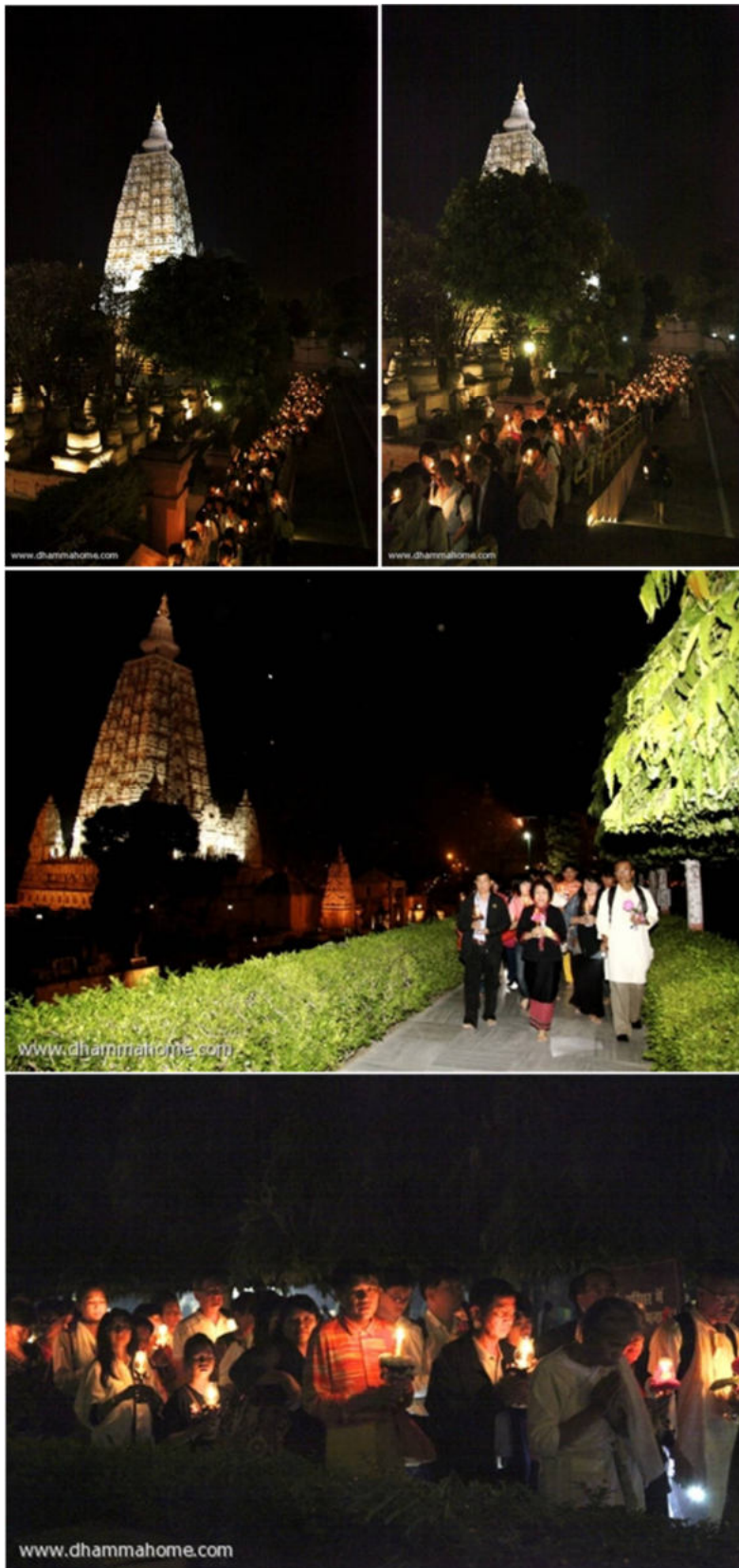

- อ.อรรณพ : แต่การที่จะรู้ สิ่งที่กำลังมี กำลังปรากฏ ในขณะนี้ ก็ต้องมี
เหตุครับ ท่านอาจารย์ คือ อะไรครับ?
- ท่านอาจารย์ : ถ้าไม่มี พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า รู้ได้มั๊ย?
- อ.อรรณพ : ไม่ได้ครับ
- ท่านอาจารย์ : เพราะฉะนั้น "เหตุ" คือ อะไร?
- อ.อรรณพ : เหตุ คือ การตรัสรู้ ของพระองค์ท่าน การแสดงธรรม ของ
พระองค์ท่านแล้วก็ การใส่ใจ "ฟัง" ของผู้ที่สะสมมาครับ
- ท่านอาจารย์ : คือ การฟังพระธรรม ด้วยความเข้าใจถูกต้องว่า เป็นสิ่งที่

ประเสริฐสุดในสังสารวัฏฏ์ เพราะบางกาล ก็ไม่มี พระ
อรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ถึงมีนะกะ บุคคลนั้นไม่ได้เกิด
เป็นมนุษย์ ที่มีปัญญา แต่เป็นคน บ้า ใ้ บอด หนวก ไม่
สามารถที่จะมีปัญญา เห็นคุณค่า ของการ "ฟัง"ผู้ นั้น ก็ไม่
ฟัง

อ.อรรณพ :

แต่ถึงแม้จะมีศรัทธา แล้วเข้าใจบ้าง แต่ก็แล้วแต่กำลัง
ของความเข้าใจครับท่านอาจารย์ว่าจะเข้าใจได้ ในระดับ
ไหน? แค่นั้น? เท่านั้นเอง

ท่านอาจารย์ :

จากไม่เคยเข้าใจเลย ทุกคนนะคะ ไม่เคยเข้าใจมาก่อน
เลยแล้วเข้าใจขึ้น เมื่อฟังบ่อยขึ้น ถูกต้องมั๊ยคะ? ก็ต้อง
อาศัยกาลเวลา

อ.อรรณพ :

เพราะฉะนั้น ก็เป็นการสะสม อบรมที่ใช้เวลานาน จีรกาล
ภาวนาก็คือ ขณะที่ค่อยๆ สะสม ความเข้าใจ ไปทีละนิด
ทีละอณู อย่างที่ท่านอาจารย์ได้กล่าวเมื่อวาน ใช่มั๊ย
ครับ?

...บุญใด อันข้าพเจ้าได้ประกอบแล้ว ในทวีปนี้
ขอเดชะ บุญนั้น
ขออันตราย คือ ความเห็นผิด ในพระรัตนตรัย
จงอย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า
กรรมอันน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้าได้ล่วงเกินแล้ว
ต่อพระพุทธเจ้า พระธรรม และ พระสงฆ์
ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี
ขอพระพุทธเจ้า พระธรรม และ พระสงฆ์
ได้โปรดอดโทษแก่ข้าพเจ้า
เพื่อข้าพเจ้าจักได้สำรวมระวังในพระรัตนตรัย
ในกาลต่อไป...

ณ กาลครั้งหนึ่ง ของทุกคน ที่ได้
มีโอกาสฟังพระธรรม และ เวียนประทักษิณ
โดยสามรอบ ณ สถานที่ที่ตรัสรู้จนตรัสมา
สัมโพธิญาณอันประเสริฐยิ่งแห่งนี้ พร้อม
ด้วยกัลยาณมิตร ผู้เปี่ยมไปด้วยเมตตาอัน
ยิ่ง ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ได้
จบไปแล้ว หมดไป ไม่มีวันหวนกลับมาได้

อีก เป็นแต่เพียง การสั่งสมของกุศลธรรม ความดีทั้งหลาย ที่ได้กระทำไว้ดีแล้วนั้น จัก
เป็นประโยชน์ เกื้อกูล แก่บุคคล ตลอดกาลนานในสังสารวัฏฏ์

ภายหลังจากการเวียนประทักษิณเสร็จแล้ว ท่านอาจารย์ และคณะ ได้เดินทางไปยังสมาคมมหาโพธิ์ เพื่อถวายโคมประทีป ที่ทุกท่านได้นำไปในคราวนี้ ไว้เพื่อประโยชน์ของชนเหล่าอื่นต่อไป รวมถึงการถวายเครื่องสักการบูชา พระบรมสารีริกธาตุ และพระธาตุของพระอัครสาวก ที่มีความสวยงาม วิจิตรบรรจง ที่คุณฟองจันทร์ นันตา (พี่แฉ้ว) และ สหายธรรมที่มีมูลนิธิฯ ร่วมกันนำไปถวาย

จริงอยู่ สรีระของพระพุทธเจ้าผู้มีพระชนมายุยืนทั้งหลาย ย่อมติดกันเป็นพืด
 เช่นกับแท่งทองคำ. ส่วนพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงอธิษฐานพระธาตุให้กระจายว่า เรา
 อยู่ได้ไม่นานก็จะปรินิพพาน ศาสนาของเรายังไม่แพร่หลายไปในที่ทั้งปวงก่อน
 เพราะฉะนั้น เมื่อเราแม้ปรินิพพานแล้ว มหาชนถือเอาพระธาตุแม้ขนาดเท่าเมล็ดพันธุ์
 ผักกาดทำเจดีย์ในที่อยู่ของตน ๆ ประณินบัติ จึงมีสวรค์เป็นที่ไปในเบื้องหน้า.

พระสูตรตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค เล่ม ๒ ภาค ๑ หน้าที ๕๕๕

ช่วงเวลาแห่งความปลื้มปิติในกุศลธรรมทั้งหลายเป็น ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่บุคคล
ได้มีโอกาสอันวิเศษ ได้สะสม อบรม เจริญเหตุคือ ปัญญา และ กุศลธรรมทั้งหลาย ณ
ดินแดนพุทธภูมิ สถานที่ที่เต็มไปด้วยรอยพระบาท รอยเท้า ของพระอรหันตสาวกและ
พระอริยบุคคลมากมายในอดีต ณ กาลนี้ แม้รอยเท้าของปุถุชนเช่นเรา ในสถานที่นี้จัก
ได้ลบเลือนไปแล้วก็ตาม แต่รอยของกุศลกรรม อันบุคคลกระทำไว้ดีแล้วนั้น ย่อมไม่ลบ
เลือนไปเป็นแน่ แต่จักสั่งสมไว้ เป็นที่พึ่งอันอุดมแก่สังสารวัฏฏ์ยาวนาน อันจักพึงสิ้นสุด
ได้ ในวันหนึ่ง แม้แสนไกล

www.dhammadhome.com

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง

ขออนุโมทนาท่านวิทยากรทุกท่าน

และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกๆ ท่านครับ

